"Tótem" – Intimitetens rum

Foto: Camera Film

Frederik Bojer Bové
08.06.2024

FILM // ANMELDELSE – Den mexicanske film, *Tótem,* er noget ganske sjældent. En tåreperser og samtidig en af de mest æstetisk interessante film i danske biografer i år.

Tótem

Mexicansk drama, 2023, 95 min.

Instruktion og manus: Lila Avilés **Medv.**: Naíma Sentíes, Montserrat Marañon, Marisol Gasé m.fl.

Premiere d. 6. juni i udvalgte biografer landet over.

Den mexicanske instruktør Lila Avilés bruger rum meget bevidst i sine film. I debuten *The Chambermaid* (2018) var det hotellet, som hovedpersonen arbejdede på, der med sine kæmpe værelser til rige gæster og små baglokaler til de fattige ansatte, illustrerede den kæmpe ulighed i det mexicanske samfund.

I opfølgeren *Tótem* er rummet forbløffende intimt, hvilket blandt andet forstærkes af billedformatet. Filmen starter ude på toilettet, hvor den lille pige Sol forsøger at tisse sammen med sin mor. Herefter udvikler filmen sig til et portræt af en familie i sorg,

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

der hele tiden forbliver i det intime. Det skaber en ekstremt følelsesstærk film, der vil kunne knuse hjertet på de fleste. Det bliver også til et facetteret portræt af forskelle og uligheder i en mexicansk middelklassefamilie, hvilket synes at lægge endnu et lag til et større projekt om Mexico fra denne nye og spændende instruktør.

Børnenes rum

Plottet i *Tótem* bliver afsløret som en mavepuster for publikum.

Da Sol bliver spurgt, om hun har et ønske, svarer hun: "At far ikke skal dø". Men hendes far, Tonatiuh, er uhelbredeligt syg, hvorfor den fødselsdagsfest, familien planlægger for ham, nok bliver den sidste. Vi følger først familiemedlemmernes dag, mens de planlægger fest, forsøger at holde humøret oppe, men også skændes og mundhugges, hvorefter familie og venner om aftenen samler sig og forsøger at gøre det til en glædesdag.

Far og datter. Foto: Camera Film

Med så mange mennesker i samme hus, så render de naturligvis i vejen for hinanden hele tiden. Særligt småbørnsforældre vil genkende en helt særlig følelse, som jeg sjældent har set skildret filmisk før, når for eksempel tanten står og snakker med sin

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

søster, og der pludselig kommer et par barnehænder ind i billedet oppefra – fra en lille pige, der naturligvis lige er klatret højt op på bordet ved siden af.

Børn kører deres eget ræs. De tisser ikke på kommando, de kravler og løber rundt. Og så kan man ikke skjule for et barn, hvis hendes far snart skal dø. De voksne kan finde på afledningsmanøvrer, kan skændes, kan drikke lidt meget, kan grine af fortiden. Lille Sol kan ikke andet end at sørge og være ked af det.

Fordi Avilés finder det her intime rum, hvor børnelivet altid er til stede, rammer sorgfølelsen så umanerlig hårdt.

Et komplekst portræt

Der foregår ellers rigtigt mange andre ting i filmen. I portrættet af den moderne hvide mexicanske middelklassefamilie ser vi bedstefaren, der er psykolog med praksis i hjemmet, så børnene kan stå i døråbningen og se kvinder opløst af gråd. Den ene af hans døtre tror, der må være et spøgelse i hjemmet, og har hyret en åndemaner til at drive det ud. Og det viser sig, at Tonatiuh er opkaldt efter en aztekisk solgud, hvilket en gæst af aztekisk afstamning er meget kritisk over, eftersom aztekerne også satte navnet på en af de mest voldelige spanske conquistadorer, så det virker lidt ubetænksomt.

> Jeg kan ikke huske, hvornår jeg sidst har set en ny mexicansk instruktør med så store ambitioner og så stærkt et filmisk blik, som Lila Avilés viser i denne film, der blot er hendes anden

Som man kan se, er *Tótem* dermed også et portræt af et virkelig komplekst og sammensat mexicansk samfund, hvor race, køn og klasse stadigvæk fylder rigtig meget. Det er tydeligvis en ambition for Avilés at forsøge at skildre Mexico som en kompleks helhed, og det er imponerende, hvordan det i *Tótem* bliver kombineret med så kæmpe en følelsesmæssig klangbund.

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

Filmens er optaget i det 'gammeldags' 4:3-format. Foto: Camera Film

Et komplekst land

Ønsket om at portrættere Mexico filmisk er ikke nyt. Efter den mexicanske revolution ca. 1910-1920 var der generelt en vilje til at være med i en kulturel genopbygning af nationen. I filmens verden kom det måske tydeligst til syne hos den legendariske instruktør Emilio Fernández, der sammen med fotograf Gabriel Figueroa lavede melodrama efter melodrama, som efterhånden også blev til et portræt af mexicanske landskaber, blomstermarker, sumpe, floder, strande, bjerge og ikke mindst den åbenbart helt særlige mexicanske himmel.

> *Tótem* er ikke blot en af årets mest æstetisk stærke og nyskabende film, men samtidig også en af årets store tårepersere. Og det er da ikke altid, at de to poler bliver forenet

Fernández' ambitiøse portrætprojekt kuldsejlede, fordi den engang virkelig store mexicanske filmindustri til sidst blev udkonkurreret af Hollywood. Siden dengang har mexicansk film mest været enkelte smalle auteurs – med Carlos Reygadas som største

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF

nylige eksempel – og så en række instruktører, der har fundet stor succes i Hollywood, fra Alfonso Cuarón (*Gravity*) til Guillermo del Toro (*The Shape of Water*).

Der sker en masse små ting i mexicansk film hele tiden, så sent som i februar var jeg vældig imponeret over Alonso Ruizpalacios' *La Cocina* i Berlin. Men jeg kan ikke huske, hvornår jeg sidst har set en ny mexicansk instruktør med så store ambitioner og så stærkt et filmisk blik, som Lila Avilés viser i denne film, der blot er hendes anden.

Hun genoptager ambitionen om at kunne skabe et filmisk portræt af Mexico med en eminent rumforståelse. Men det er hendes fornemmelse for *intime* rum, der gør *Tótem* til ikke blot en af årets mest æstetisk stærke og nyskabende film, men samtidig også en af årets store tårepersere. Og det er da ikke altid, at de to poler bliver forenet.

Læs også Frederik Bojer Boves anmeldelse "Rød Himmel – Simpel film med mange lag" i POV.

Frederik Bojer Bové | MEXICO

Frederik Bojer Bové

Frederik Bojer Bové (født 1.12 1986) er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og BA i Historie. Han blogger om film på kronoper.dk, er dansk redaktør på tidsskriftet Cinema Scandinavia og har været programlægger på...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.
Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.
Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

Explore our developer-friendly HTML to PDF API Printed using PDFCrowd HTML to PDF